Impactanalyse

Wijziging Arbeidsomstandighedenwet

Externe opdrachtgever	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	**Datum**	24 juli 2026
Opdrachtnemer	Toezicht Rechtspersonen, Analyse, Controle en Kennisgeving / Landelijk Bureau Bibob	**Status**	definitief

Inleiding

Per schrijven d.d. 10 april 2026 heeft het Landelijk Bureau Bibob (hierna: het Bureau) een verzoek ontvangen van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (hierna: SZW) tot het verrichten van een uitvoeringstoets op de voorstellen tot wijziging van het Arbeidsomstandighedenbesluit, de Arbeidsomstandighedenregeling en enkele andere besluiten. De wijzigingsvoorstellen houden verband met het wetsvoorstel tot wijziging van de Arbeidsomstandighedenwet, dat een vergunningplicht introduceert voor asbestverwijderingswerkzaamheden en sloopwerkzaamheden waarbij asbest is betrokken. Dit wetsvoorstel creëert een wettelijke grondslag voor het toepassen van de Wet bevordering integriteitsbeoordeling door het openbaar bestuur (hierna: Wet Bibob) bij de vergunningverlening. De voorstellen tot wijziging van het Arbeidsomstandighedenbesluit en de Arbeidsomstandighedenregeling behelzen een verdere uitwerking van de vergunningplicht uit genoemd wetsvoorstel en dienen ter implementatie van Richtlijn (EU) 2023/2668. Deze Richtlijn gaat over het beschermen van werknemers tegen blootstelling aan asbest bij het verrichten van arbeid.

Op 30 april 2025 heeft het Bureau aan SZW een uitvoeringstoets in de vorm van een impactanalyse uitgebracht op het wetsvoorstel tot wijziging van de Arbeidsomstandighedenwet. Het doel van deze impactanalyse was om vast te stellen wat de consequenties zijn van het wetsvoorstel en om te toetsen of de regeling voor het Bureau uitvoerbaar is. In het verzoek d.d. 10 april 2026 heeft SZW toegelicht dat mogelijk een groter aantal bedrijven een vergunning zal aanvragen dan in het wetsvoorstel werd ingeschat. Naar aanleiding van dit verzoek heeft er contact plaatsgevonden tussen het Bureau en SZW. In een gesprek d.d. 12 mei 2026 heeft SZW aangegeven dat in het voorstel tot wijziging van het Arbeidsomstandighedenbesluit geen andere activiteiten vergunningplichtig worden gesteld dan die reeds in het wetsvoorstel zijn opgenomen en dat de wijzigingsvoorstellen geen aanvullende regeling bevatten voor de toepassing van de Wet Bibob. Om deze redenen is afgesproken dat het Bureau een actualisatie zal verrichten op de reeds uitgebrachte impactanalyse d.d. 30 april 2025 en dat deze actualisatie uitsluitend betrekking zal hebben op het wetsvoorstel tot wijziging van de Arbeidsomstandighedenwet. Daarmee maken de voorstellen tot wijziging van het Arbeidsomstandighedenbesluit en de Arbeidsomstandighedenregeling geen onderdeel uit van de onderhavige impactanalyse. De impactanalyse richt zich op de gevolgen van het wetsvoorstel voor het Bureau ten aanzien van de benodigde expertise, het aantal adviesaanvragen, de voorlichtingstaak en het gebruik van het Bibob-register.

Expertise
Wanneer een nieuwe overheidsbeslissing onder het toepassingsbereik van de Wet Bibob wordt gebracht, kan dit betekenen dat het Bureau extra of nieuwe expertise nodig heeft om nieuwe adviesaanvragen te kunnen behandelen. Die expertise kan zowel nodig zijn bij het beoordelen van de ontvankelijkheid van een adviesaanvraag als bij de inhoudelijke gevaarsbeoordeling. Op deze twee onderdelen zal hierna afzonderlijk worden ingegaan. Zoals blijkt uit het voorgaande, worden geen andere activiteiten waarbij asbest is betrokken in de wijzigingsvoorstellen vergunningplichtig gesteld. Met de wijzigingsvoorstellen worden dan ook geen activiteiten anders dan sloop- en asbestverwijderingswerkzaamheden onder het bereik van de Wet Bibob gebracht. Gelet hierop bestaat de verwachting dat voor de beoordeling van de ontvankelijkheid van adviesaanvragen en de inhoudelijke gevaarsbeoordeling door het Bureau geen andere vorm van expertise benodigd is dan in de impactanalyse d.d. 30 april 2025 reeds is betrokken.

Beoordeling ontvankelijkheid adviesaanvragen
Het wetsvoorstel voorziet in de bevoegdheid om een vergunning te weigeren of in te trekken in het geval en onder de voorwaarden in artikel 3 Wet Bibob. Blijkens de memorie van toelichting is de vergunning een beschikking. Het beoordelen van de ontvankelijkheid van toekomstige adviesaanvragen zal daarom niet anders zijn dan op dit moment het geval is bij adviesaanvragen over andere beschikkingen. De Wet Bibob kan in principe toegepast worden als een vergunning voor de betreffende activiteit wordt aangevraagd of al is verleend. Op dit onderdeel wordt dan ook geen extra of nieuwe expertise verwacht.

Inhoudelijke gevaarsbeoordeling
De beantwoording van de vraag of voor de inhoudelijke gevaarsbeoordeling nieuwe of extra expertise nodig is, hangt met name af van welk soort strafbare feiten vaak voorkomt in de betreffende branche. Om een goede gevaarsbeoordeling te kunnen maken, is het immers belangrijk om de strafbare feiten die in een Bibob-onderzoek naar voren komen te kunnen duiden, bijvoorbeeld om te beoordelen of de strafbare feiten voldoen aan het samenhangcriterium. Ook wanneer zelfstandig een vermoeden dat een (rechts)persoon een strafbaar feit heeft gepleegd gemotiveerd moet worden, is een goed begrip van het strafbare feit noodzakelijk.

Het Bureau heeft van SZW een programmarapportage over de asbestsaneringssector ontvangen.[1] Hierin staat een overzicht vermeld van de door inspecteurs geconstateerde overtredingen in de jaren 2020 tot en met 2023. Deze overtredingen staan vermeld in de volgende afbeelding.[2]

[Zie volgende pagina]

[1] 'Programmarapportage Asbest', Nederlandse Arbeidsinspectie, januari 2025, https://www.nlarbeidsinspectie.nl/publicaties/rapporten/2025/01/09/programmarapportage-asbest
[2] De afbeelding is afkomstig uit de programmarapportage.

Onderwerpen waarop een overtreding is geconstateerd	% van totaal in 2020 (N = 134)	% van totaal in 2021 (N = 193)	% van totaal in 2022 (N = 187)	% van totaal in 2023 (N = 110)
Asbest gerelateerde overtredingen				
Niet-gemelde asbestsanering	12%	15%	13%	12%
Geen/onvolledige asbestinventarisatie	20%	15%	17%	21%
Werk niet door/onder toezicht van gecertificeerd toezichthouder/deskundig persoon uitgevoerd	30%	42%	43%	37%
Onvoldoende maatregelen genomen, om onder de grenswaarde te komen of niet zo laag mogelijk gehouden (ALARA) inclusief PBM	16%	15%	11%	6%
Eindbeoordeling niet in orde	0%	1%	1%	0%
Werknemer was in overtreding	0%	0%	3%	0%
Overtredingen verplichtingen opdrachtgever	17%	8%	3%	12%
Andere overtredingen				
Overtredingen m.b.t. veilig werken op hoogte (hijs- en hefwerktuigen en valgevaar)	1%	1%	3%	3%
Overige niet-asbest gerelateerde overtredingen	4%	2%	4%	6%
Overtredingen m.b.t. Arbozorg	1%	2%	2%	5%

Daarnaast heeft het Bureau van SZW een mediabericht ontvangen als voorbeeld van de strafbare feiten die kunnen voorkomen binnen deze sector.[3] In dit mediabericht ging het om een strafrechtelijk onderzoek naar het illegaal accepteren, opslaan en verwerken van asbesthoudende materialen. Tot slot heeft het Bureau van SZW een overzicht ontvangen van de asbestregelgeving en de daarbij betrokken toezichthouders.[4] Hierbij gaat het onder meer om het Arbeidsomstandighedenbesluit, de Arbeidsomstandighedenregeling, het Asbestverwijderingsbesluit en het Besluit bouwwerken leefomgeving. Bij deze regelgeving zijn de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA), de omgevingsdiensten, de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) de primair betrokken toezichthouders.

Voornoemde wet- en regelgeving en veelvoorkomende overtredingen ziet het Bureau op dit moment grotendeels al voorbijkomen in milieu- en bouwdossiers. Het betreft dus niet volledig nieuwe informatie. De verwachting is dan ook dat er weinig nieuwe expertise nodig is en dat de onderzoekers met het aandachtsgebied bouw en milieu na het volgen van een korte cursus over de asbestregelgeving over voldoende kennis beschikken om adviesaanvragen over vergunningen voor sloop- en asbestverwijderingswerkzaamheden te kunnen behandelen.

Aantal adviesaanvragen

In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel staat op pagina vier aangegeven dat het Bibob-instrumentarium heel gericht wordt ingezet, op basis van een concrete aanleiding dat er zodanig iets mis is dat een dergelijk onderzoek gerechtvaardigd is. Naar schatting gaat het om een beperkt aantal bedrijven waarin dit het geval is. In de memorie van toelichting is SZW uitgegaan van tien Bibob-onderzoeken op jaarbasis. Dit aantal vormde dan ook het uitgangspunt voor deze impactanalyse. In een gesprek d.d. 12 mei 2026 heeft SZW echter aangegeven dat het aantal vergunningaanvragen naar verwachting groter zal zijn

[3] Smolders, R. (12 maart 2025). *Asbestcontroles bij afvalverwerkers in Helmond en Son: telefoons en administratie in beslag genomen.* ED.nl. https://www.ed.nl/helmond/asbestcontroles-bij-afvalverwerkers-in-helmond-en-son-telefoons-en-administratie-in-beslag-genomen~abc45335/

[4] Zie bijlage 1.

dan in de memorie van toelichting werd ingeschat (te weten: 2000 vergunningaanvragen). Deze grotere schatting van het aantal vergunningaanvragen baseert SZW op een markt- en impactanalyse die is verricht door het onderzoeks- en adviesbureau Panteia.[5] Het aantal vergunningaanvragen wordt in de analyse van Panteia ingeschat op 4350 tot 9000 aanvragen. SZW heeft aangegeven desondanks niet te verwachten dat het aantal Bibob-onderzoeken evenredig met het aantal vergunningaanvragen zal toenemen. Een deel van de bedrijven die naar verwachting een vergunning zal aanvragen, heeft SZW namelijk al in beeld vanwege het huidige certificatiestelsel.

Bovendien zal het aantal Bibob-onderzoeken (mede) ingegeven zijn door signalen die SZW ontvangt van toezichthouders, waaronder de NLA, de ILT, het SodM en de omgevingsdiensten. Zoals hiervoor is beschreven, blijkt uit de memorie van toelichting dat een Bibob-onderzoek zal worden ingesteld als daarvoor een concrete aanleiding bestaat. Die aanleiding zal voor SZW hoofdzakelijk gelegen zijn in signalen die zij ontvangt van bovengenoemde toezichthouders. Over dergelijke signalen geeft de memorie van toelichting als voorbeeld dat de vergunninghouder herhaaldelijk andere asbestwerkzaamheden heeft verricht dan de werkzaamheden die hij met zijn vergunning mag verrichten. Een ander voorbeeld dat wordt gegeven, is de constatering van een toezichthouder dat een vergunninghouder meerdere malen gebruik heeft gemaakt van onbevoegd personeel om vergunde werkzaamheden te verrichten. Als een groter aantal bedrijven een vergunning aanvraagt, zou dit in theorie leiden tot meer signalen vanuit toezichthouders die aanleiding geven tot het instellen van een Bibob-onderzoek. Volgens SZW is de beschikbare capaciteit bij toezichthouders doorslaggevend voor signalen dat de integriteit van een bedrijf nader moet worden onderzocht. De toezichtscapaciteit bij de ILT en het SodM zal naar verwachting echter niet worden uitgebreid. Daartegenover staat dat de omgevingsdiensten aan SZW hebben teruggekoppeld dat de Bibob-onderzoeken naar verwachting voornamelijk betrekking zullen hebben op bedrijven die al onder de aandacht zijn bij de toezichthouders.

In een e-mail aan het Bureau d.d. 27 mei 2026 heeft SZW aangegeven dat de verwachting bestaat dat het aantal adviesaanvragen bij het Bureau in de beginperiode na de inwerkingtreding van het vergunningstelsel groter zal zijn, maar na verloop van tijd stabiliseert. SZW schat in dat het aantal adviesaanvragen bij het Bureau tussen de tien en vijftien per jaar bedraagt. In dat verband heeft SZW navraag gedaan bij de Omgevingsdienst NL, het SodM, de ILT en de NLA. Voornoemde toezichthouders hebben de schatting van SZW omtrent het verwachte aantal adviesaanvragen bevestigd.

Voorlichting
Het Bureau heeft de wettelijke taak om bestuursorganen en rechtspersonen met een overheidstaak voor te lichten over de toepassing en implementatie van de Wet Bibob (artikel 10 Wet Bibob). Dit doet het Bureau onder meer door het geven van workshops en trainingen over de Wet Bibob.

In een gesprek d.d. 12 mei 2026 heeft SZW aangegeven dat de directie Dienstverlening, Samenwerkingsverbanden en Uitvoering (DSU) de bevoegde autoriteit wordt om Bibob-onderzoek te verrichten. Wat betreft de behoefte aan voorlichting over de Wet Bibob heeft DSU per e-mail d.d. 6 juli 2026 medegedeeld dat haar medewerkers intern voorlichting of training krijgen en dat voorlichting

[5] H. Faun e.a., *Implementatie van de nieuwe richtlijn asbest. Markt- en impactanalyse*, Zoetermeer: Panteia 2026.

vanuit het Bureau zodoende niet nodig zal zijn. Op basis hiervan wordt aangenomen dat kennis over de Wet Bibob binnen DSU aanwezig is of in ieder geval breder wordt ontwikkeld. Daarom bestaat de verwachting dat voorlichting – indien naderhand blijkt dat vanuit DSU daar toch behoefte aan is – kan plaatsvinden tijdens de trainingen die ook aan andere Rijksonderdelen wordt gegeven. Dit vergt echter wel nadere afstemming en voorbereidingstijd van de adviseurs van het Bureau (en de Regionale Informatie- en Expertisecentra). Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat de adviseurs van het Bureau worden geconsulteerd over Bibob-gerelateerde onderwerpen, zoals het beantwoorden van juridische vragen via de helpdesk. Gezien het bovenstaande gaat het Bureau ervan uit dat de vraag om voorlichting vergelijkbaar is met andere Rijksonderdelen die de Wet Bibob actief toepassen.

Bibob-register
Het Bibob-register is een online register waarin overheidsinstanties en het Bureau gevaarsconclusies registreren. Daarnaast worden in het Bibob-register meldingen van verdachte terugtrekkingen geregistreerd door overheidsinstanties. Dit gebeurt wanneer een overheidsinstantie redelijkerwijs vermoedt dat een betrokkene zich vanwege het toepassen van de Wet Bibob terugtrekt uit de procedure nadat een eigen onderzoek is gestart of nadat advies is gevraagd aan het Bureau. Het Bureau beheert het Bibob-register. Het raadplegen van het Bibob-register gebeurt middels een aan het Bureau gericht informatieverzoek.

<u>Raadplegen</u>
In een e-mail aan het Bureau d.d. 29 juni 2026 heeft DSU de verwachting uitgesproken dat het Bibob-register op jaarbasis ongeveer honderd keer zal worden bevraagd. In deze impactanalyse gaat het Bureau voor het aantal keer dat de bevoegde autoriteit het Bibob-register zal raadplegen daarom uit van honderd per jaar.

<u>Registreren</u>
DSU heeft geen verwachting uitgesproken over het aantal keer dat zij een verdachte terugtrekking of eigen gevaarsconclusie zullen registreren in het Bibob-register. In deze impactanalyse wordt hier verder geen rekening mee gehouden. Gevaarsconclusies uit een eigen Bibob-onderzoek en meldingen van verdachte terugtrekkingen zal DSU namelijk zelf in het Bibob-register moeten registreren.

Termijn inwerkingtreding
In de memorie van toelichting staat vermeld dat de implementatie van de wetswijziging uiterlijk 21 december 2025 moet plaatsvinden. In een gesprek d.d. 12 mei 2026 heeft SZW echter medegedeeld dat de gewijzigde wet in ieder geval niet eerder dan op 1 januari 2027 in werking zal treden en dat de inwerkingtreding eventueel een paar maanden kan uitlopen.

Financiële gevolgen
De financiële gevolgen bestaan uit de kosten die gepaard gaan met het afhandelen van de adviesaanvragen en de informatieverzoeken voor het Bibob-register. Deze kosten komen ten laste van de opdrachtgever van het Bureau: de directie Veiligheid en Bestuur (hierna: DVB) van het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

Adviesaanvragen
In 2026 zijn de gemiddelde kosten voor één advies vastgesteld op € 25.680,42.[6] Voor tien adviezen komen de totale gemiddelde kosten dan uit op € 256.804,20.[7] Onderdeel van die kosten zijn de kosten voor personeel, die hieronder voor tien adviesaanvragen zijn uitgesplitst en uitgedrukt in fte.

Uitgangspunten	Waarde
BIBOB ONDERZOEK	
Adviesaanvragen	
aantal	10
Kosten	
gemiddelde kosten voor 1 advies	€ 25.680,42
Onderverdeling in personele inzet	
Hoeveel FTE is nodig voor 10 adviesaanvragen	0,84
Doorlooptijd	
Gemiddeld complex	103,28 uren

Informatieverzoeken
De gemiddelde kosten voor één informatieverzoek voor het Bibob-register zijn € 22,41.[8] Aangenomen wordt dat het Bibob-register honderd keer per jaar geraadpleegd zal worden. De gemiddelde kosten komen dan in totaal uit op een bedrag van € 2.241,00.

Voorlichting en expertise
Er wordt hier geen bedrag voor voorlichting opgenomen, omdat de benodigde capaciteit moeilijk is in te schatten en door te rekenen. Het Bureau verwacht dat de voorlichtingsactiviteiten zijn op te vangen binnen de bestaande formatie van het Bureau.

Zoals gezegd is het de verwachting dat het Bureau weinig nieuwe expertise nodig zal hebben om deze taak te vervullen. Er wordt daarom geen bedrag voor expertiseopbouw genoemd. Eventuele opleidingskosten die het Bureau moet maken voor expertiseopbouw komen voor rekening van SZW. Het Bureau zal in het najaar van 2026 contact opnemen met SZW voor nadere afstemming.

Conclusie en aanbevelingen
Op basis van het voorgaande is het de verwachting dat de voorgestelde wijziging van de Arbeidsomstandighedenwet, met inachtneming van de volgende kanttekeningen en aanbevelingen, voor het Bureau uitvoerbaar zal zijn. Indien het wetsvoorstel wordt aangenomen, dan zal dit op verschillende facetten impact hebben op het Bureau. Dit betekent dat het Bureau zich zal moeten voorbereiden op de inwerkingtreding van deze wetswijziging. Daarom dient het Bureau op de hoogte te worden gehouden van de ontwikkelingen rondom de wetswijziging.

---

[6] Dit is niet de prijs die voor een advies aan het bestuursorgaan in rekening wordt gebracht. Aan het bestuursorgaan wordt per advies € 700,00 in rekening gebracht. In de toekomst kan dit bedrag geïndexeerd worden.
[7] Op het moment van schrijven is voor het jaar 2027 nog geen kostprijs voor één advies vastgesteld. In de impactanalyse wordt daarom gerekend met de kostprijs voor 2026.
[8] Voor het indienen van een informatieverzoek voor het Bibob-register brengt het Bureau geen kosten in rekening bij het bestuursorgaan.

Allereerst moet rekening worden gehouden met een verwacht aantal van tien tot vijftien extra adviesaanvragen per jaar. Het Bureau brengt jaarlijks ongeveer 230 adviezen uit. Een toename van tien tot vijftien adviesaanvragen is daarmee niet verwaarloosbaar. Uitgaande van ten minste tien extra adviesaanvragen bedraagt de extra capaciteitsbehoefte voor de functie van Bibob-onderzoeker ongeveer 0,84 fte. Voor de overige functies binnen het Bureau is de impact van deze toename beperkt en bestaat geen aanleiding om de formatie daarop uit te breiden. Wanneer tijdens de uitvoering blijkt dat het Bureau een hoger aantal adviesaanvragen van SZW ontvangt dan initieel was ingeschat, moet worden afgestemd met SZW en DVB of en welke maatregelen getroffen moeten worden. Dit dient in goed overleg te gebeuren. Voorts dient rekening te worden gehouden met een mogelijke stijging van het aantal informatieverzoeken voor het Bibob-register en de financiële implicaties daarvan.

Ten aanzien van de benodigde expertise moeten de onderzoekers die zich bezig gaan houden met adviesaanvragen over vergunningen voor sloop- en asbestverwijderingswerkzaamheden voldoende kennis hebben van asbestregelgeving. Zoals hiervoor aangegeven is het de verwachting dat het volgen van een korte cursus hiervoor voldoende is.[9] Verder verdient het aanbeveling dat de relatiebeheerders van het Bureau contact opnemen met de primair betrokken toezichthouders binnen de asbestregelgeving. De relatiebeheerders kunnen de NLA, de ILT en de omgevingsdiensten op de hoogte brengen van het feit dat zij meer informatieverzoeken kunnen verwachten na inwerkingtreding van de regeling. Ook verdient het aanbeveling om de relatiebeheerders contact te laten leggen met het SodM. Het SodM is op grond van de Wet Bibob geen verplichte informatieleverancier. De relatiebeheerders kunnen in gesprek gaan met het SodM om te beoordelen of het SodM over relevante informatie kan beschikken en in hoeverre informatie-uitwisseling mogelijk is.

Ten opzichte van de vorige impactanalyse bestaat nu een concretere schatting van het aantal adviesaanvragen bij het Bureau en informatieverzoeken voor het Bibob-register. Deze schatting is echter ingegeven door een aantal onzekere factoren, waaronder het aantal vergunningaanvragen, de beschikbare toezichtscapaciteit en de daaruit voortvloeiende signalen die aanleiding geven tot het verrichten van Bibob-onderzoek. Mogelijk krijgt het Bureau in de beginfase na de inwerkingtreding van het vergunningstelsel te maken met een hogere instroom van adviesaanvragen, die na verloop van tijd zal stabiliseren. Op een dergelijke hoge instroom dient het Bureau in personele bezetting voorbereid te zijn. Het verdient dan ook aanbeveling om na de inwerkingtreding van de regeling nogmaals in gesprek te gaan met SZW om na te gaan of er meer vergunningaanvragen vanuit bedrijven met (mogelijke) signalen zijn ingediend dan verwacht, hoe vaak het Bibob-register daarvoor is geraadpleegd en in hoeveel dossiers wordt overwogen of is besloten tot voorlegging aan het Bureau voor advies. Op die manier kan meer inzicht worden verkregen in het aantal (potentiële) adviesaanvragen voor het Bureau en kan vroegtijdig geanticipeerd worden op een eventuele toename van het aantal verwachte adviesaanvragen en informatieverzoeken voor het Bibob-register.

[9] Gedacht kan worden aan de incompany training “Asbest in de Omgevingswet” bij PONT Academy, https://www.berghauserpontacademy.nl/aanbod/cl232/asbest-juridische-aspecten/

Bijlage 1

Beschrijving relevante wet- en regelgeving

1. **Arbeidsomstandighedenbesluit**

   Het Arbeidsomstandighedenbesluit bevat regels voor het werken met gevaarlijke stoffen in het algemeen en asbest in het bijzonder. De hierin opgenomen regels over het werken met asbest zijn van toepassing op werkgevers en werknemers, maar ook zelfstandigen en zij die vrijwilligers tewerkstellen.

2. **Arbeidsomstandighedenregeling**

   De Arbeidsomstandighedenregeling bevat een nadere uitwerking van bepaalde regels in het Arbeidsomstandighedenbesluit. In relatie tot asbest zijn hierin onder andere verwijzingen naar de certificatieschema's opgenomen, waarin de eisen staan waaraan asbestinventarisatiebedrijven, asbestsaneringsbedrijven en personen die asbest saneren moeten voldoen om in het bezit te worden gesteld van een certificaat.

3. **Aanwijzingsregeling toezichthoudende ambtenaren en ambtenaren met specifieke uitvoeringstaken op grond van SZW wetgeving (verder: Aanwijzingsregeling)**

   De Aanwijzingsregeling wijst onder andere de ambtenaren aan die belast zijn met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Arbeidsomstandighedenwet en enige andere wetten die onder de verantwoordelijkheid van SZW vallen. In het geval van ambtenaren die niet werkzaam zijn voor SZW, zoals de ambtenaren van de ILT, is de toezichtstaak beperkt tot bepaalde vormen van arbeid.

4. **Aanwijzingsbesluiten toezichthouders omgevingsdiensten ex artikel 18.6 Omgevingswet (door of namens aangesloten gemeenten & provincies)**

   Gemeenten en provincies zijn op grond van de Omgevingswet verplicht om een omgevingsdienst in te stellen die bepaalde werkzaamheden moet verrichten. Tegelijkertijd moeten onder andere gemeenten en provincies toezichthouders aanwijzen die zijn belast met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Omgevingswet, waaronder het Besluit bouwwerken leefomgeving. Met deze aanwijzingsbesluiten, die door of namens de gemeenten en provincies worden genomen, worden de ambtenaren die werkzaam zijn voor een omgevingsdienst aangewezen als toezichthouder.

5. **Besluit aanwijzing toezichthouders fysieke leefomgeving**

   Dit besluit wijst de ambtenaren aan die zijn belast met het toezicht op de naleving van de REACH-verordening en de Wet milieubeheer en de daarop gebaseerde regelgeving, zoals het Asbestverwijderingsbesluit.

6. **EU-richtlijn 2009/148/EG, laatstelijk gewijzigd middels EU-richtlijn 2023/2668**

Richtlijn 2009/148/EG bevat regels die zijn bedoeld om werknemers te beschermen tegen de risico's van blootstelling aan asbest op het werk. Deze richtlijn is hoofdzakelijk geïmplementeerd in het Arbeidsomstandighedenbesluit en de Arbeidsomstandighedenregeling. De richtlijn is voor het laatst aangepast met Richtlijn 2023/2668. Deze wijzigingsrichtlijn moet nog worden geïmplementeerd.

7. **Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)**

   Het Besluit bouwwerken leefomgeving bevat voorschriften die gaan over de veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en bruikbaarheid van bouwwerken. Tot deze regels behoren regels over het verwijderen van asbest uit gebouwen en het slopen van gebouwen waarbij asbest is betrokken. Het besluit is de opvolger van het Bouwbesluit en is een van de besluiten die onder de Omgevingswet hangt.

8. **Asbestverwijderingsbesluit 2005 (t.a.v. objecten)**

   Het Asbestverwijderingsbesluit bevat regels over de verwijdering van asbest uit objecten en is gebaseerd op de Wet milieubeheer.

9. **Productenbesluit asbest**

   Het Productenbesluit asbest bevat een verbod op onder meer het verhandelen, toepassen en bewerken van asbest en enkele uitzonderingen op dit verbod. Als gevolg van de REACH-verordening is dit besluit echter grotendeels achterhaald.

10. **Besluit asbestwegen milieubeheer**

    Het Besluit asbestwegen milieubeheer bevat een verbod op het in bezit hebben van een asbesthoudende weg en de verplichting om hier melding van te maken.

11. **REACH-Verordening**

    De REACH-verordening bevat regels over de productie van en handel in chemische stoffen. In de verordening is een Europeesrechtelijk verbod op het vervaardigen, verhandelen en gebruik van asbest en asbesthoudende producten opgenomen.

Beschrijving toezichthouders

Bij het toezicht op de sector zijn de onderstaande toezichthouders betrokken, werkzaam op basis van de benoemde wetgeving en binnen haar domein. Een handhavingsstrategie dient zicht te richten op de in dit hoofdstuk genoemde primair betrokken toezichthouders, in een later stadium kan ook het benutten van informatie door en samenwerking met de onder 'andere toezichthoudende instanties' worden meegenomen.

Primair betrokken toezichthouders

1. **De Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA):**
   - **Kader:** De ambtenaren van de NLA zijn op grond van artikel 1.1 van de Aanwijzingsregeling belast met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Arbeidsomstandighedenwet. Dit omvat de bepalingen op het gebied van het werken met asbest in het Arbeidsomstandighedenbesluit en de Arbeidsomstandighedenregeling.

De ambtenaren van de NLA zijn op grond van artikel 7 van het Besluit aanwijzing toezichthouders fysieke leefomgeving belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de titels 9.2, 9.3, 9.3a en 9.5 van de Wet Milieubeheer en de REACH-verordening, "voor zover het de bescherming van werknemers betreft". Het toezicht op het bepaalde bij of krachtens de Wet milieubeheer omvat het Asbestverwijderingsbesluit 2005 (t.a.v. asbest in objecten), het Productenbesluit asbest en het Besluit asbestwegen milieubeheer.
- **Domein:** De NLA controleert bedrijven die betrokken zijn bij asbestverwijdering om te zorgen dat de arboregels en andere regels ter bescherming van werkenden worden nageleefd en werknemers voldoende beschermd zijn tegen de risico's op blootstelling aan asbest.

2. **De Omgevingsdiensten (OD's):**
   - **Kader:** De ambtenaren van de omgevingsdiensten die op grond van een aanwijzingsbesluit ex artikel 18.6 van de Omgevingswet zijn belast met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Omgevingswet, houden toezicht op de asbestgerelateerde bepalingen in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl).
   - **Domein:** De 28 OD's controleren bedrijven betrokken bij asbestverwijdering, sommige OD's voeren ook inspecties uit bij particulieren. Zij richten zich daarin primair op het voorkomen van milieucriminaliteit en milieuschade.

3. **De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT):**
   - **Kader:** De ambtenaren van de ILT zijn op grond van de artikelen 3.1 tot en met 3.3a van de Aanwijzingsregeling belast met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Arbeidsomstandighedenwet in relatie tot bepaalde arbeid verricht aan boord van luchtvaartuigen, het goederen- en personenvervoer en schepen. Dit omvat de bepalingen op het gebied van het werken met asbest in het Arbeidsomstandighedenbesluit en de Arbeidsomstandighedenregeling.
   - De ambtenaren van de ILT zijn op grond van artikel 1 van het Besluit aanwijzing toezichthouders fysieke leefomgeving belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Wet Milieubeheer en de REACH-verordening. Het toezicht op het bepaalde bij of krachtens de Wet milieubeheer omvat het Asbestverwijderingsbesluit 2005 (t.a.v. asbest in objecten), het Productenbesluit asbest en het Besluit asbestwegen milieubeheer;
   - **Domein:** De ILT richt zich op handelingen met asbest en asbesthoudende objecten. Het gaat dan om luchtvaartuigen, voertuigen (personen/ goederen) en schepen. Maar het kan ook gaan om bijvoorbeeld industriële installaties (buiten het domein van het Staatstoezicht op de Mijnen) en wegen.

4. **Staatstoezicht op de mijnen (Sodm):**
   - **Kader:** De ambtenaren van het Sodm zijn op grond van artikel 7.1, derde lid, van de Aanwijzingsregeling belast met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Arbeidsomstandighedenwet in relatie tot bepaalde arbeid verricht op o.a. boorplatformen en andere mijnbouwwerken, en windparken op zee. Dit omvat de bepalingen op het

gebied van het werken met asbest in het Arbeidsomstandighedenbesluit en de Arbeidsomstandighedenregeling.
De ambtenaren van de Sodm zijn op grond van artikel 5 van het Besluit aanwijzing toezichthouders fysieke leefomgeving belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Wet milieubeheer en de REACH-verordening ten aanzien van mijnbouwwerken en windparken.

- **Domein:** Het SodM richt zich op asbestsaneringen bij bedrijven actief in de energiewinning (olie & gas), daarin richt zij zich op bescherming van werknemers en milieu.

Andere toezichthoudende instanties:

5. **Gemeenten:**
   - **Kader:** Op basis van het Bbl (particulieren).
   - **Domein:** In sommige gevallen voeren gemeenten nog zelf het toezicht uit op saneringen door particulieren, hoewel dit in de meeste gevallen is overgedragen aan de omgevingsdiensten. Daarom worden ze hier wel genoemd, maar omdat dit uitzonderingen betreft is het niet duidelijk in hoeverre deze betrokken dienen te worden bij de totstandkoming van een handhavingsprogramma.
6. **Certificerende instellingen (CI's):**
   - **Kader:** Op basis van de bepalingen in paragraaf 4.6 van de Arbeidsomstandighedenregeling en de procescertificaten voor asbestinventarisatie en asbestverwijdering zoals vastgesteld in de certificatieschema's.
   - **Domein:** De vijf CI's zijn verantwoordelijk voor het toezicht op de certificaat houdende inventarisatie- en saneringsbedrijven.